

D 31/03

Revisorsnämnden har mottagit en underrättelse från Skattemyndigheten i W-stad rörande auktoriserade revisorn A-son.

Av handlingarna i ärendet framgår följande. A-son var vald revisor i ett aktiebolag som under respektive räkenskapsår 1999, 2000 och 2001 redovisade totala tillgångar om 22 mnkr. Under räkenskapsåret 1999 uppstod successivt en bolagets fordran på företagsledaren. Denne var styrelseledamot, verkställande direktör och aktieägare i bolaget. Räkenskapsårets sista dag, den 31 december 1999, betalade företagsledaren in 200 000 kr till bolaget. Därefter kvarstod en fordran på denne om 40 000 kr. Det inbetalade beloppet om 200 000 kr återbetalades dock till företagsledaren några dagar in på följande räkenskapsår, den 5 januari 2000. Under år 2000 uppgick bolagets fordran på företagsledaren till som mest ca 349 000 kr, varefter fordringsbeloppet minskade till följd av aktieutdelning. Räkenskapsårets sista dag, den 31 december 2000, kvarstod en fordran på företagsledaren om 160 000 kr, vilket belopp denne betalade till bolaget samma dag. Till följd därav förelåg inte någon fordran på företagsledaren vid räkenskapsårets utgång. Det inbetalade beloppet om 160 000 kr återbetalades dock till företagsledaren några dagar in på följande räkenskapsår, den 4 januari 2001. Under år 2001 uppgick bolagets fordran på företagsledaren till som mest ca 191 000 kr. Sedan företagsledaren i december 2001 betalat hela sin skuld till bolaget förelåg vid utgången av detta räkenskapsår inte någon fordran på denne. Enligt bolagets uppgift till skattemyndigheten hade fordringarna huvudsakligen uppstått till följd av att bolaget betalat företagsledarens privata skatter. Avsikten var att reglera fordringarna genom aktieutdelning. Detta kunde dock inte genomföras eftersom det inte fanns tillräckliga utdelningsbara medel i bolaget. – A-son lämnade rena revisionsberättelser för bolaget avseende räkenskapsåren 1999 och 2000. I sin revisionsberättelse för räkenskapsåret 2001 påtalade han förekomsten av ett s. k. förbjudet lån.

A-son har anfört följande. Under revisionerna avseende räkenskapsåren 1999 och 2000 uppmärksammade han att företagsledarens avräkningskonto visade ett positivt saldo. I samband med den löpande granskningen år 1999 förklarade han för företagsledaren att det inte var möjligt att förskotta lön eller utdelning till denne, att löner skulle kostnadsföras i takt med att löneutbetalningar skedde, att utdelning endast kunde beslutas av bolagsstämman och att övriga utbetalningar var att jämföras med lån och därmed inte tillåtna enligt aktiebolagslagen. Vidare rekommenderade han företagsledaren att antingen återbetala fordran till den del den inte utgjorde reseförskott eller bokföra utbetalningarna som lön. I bokslutet per den 31 december 1999 kvarstod ett fordringsbelopp om 40 000 kr, vilket motsvarade vad företagsledaren skulle komma att erhålla som utdelning. A-son bedömde att överträdelsen inte var av den betydelsen att han behövde göra anmärkning i sin revisionsberättelse. – Vid den löpande granskningen under år 2000 uppmärksammades återigen ett positivt saldo på företagsledarens avräkningskonto. A-son påpekade ånyo för företagsledaren att fordran inte var tillåten till den del den var att likställas med lån. Eftersom fordran var reglerad per den 31 december 2000 företog han inte någon ytterligare granskning.

RN har tagit del av A-sons revisionsdokumentation för aktiebolaget avseende räkenskapsåren 1999 och 2000, varav följande kan utläsas. Vid revisionen för räkenskapsåret 1999 observerade A-son att företagsledarens skuld till bolaget uppgick till ca 208 000 kr i augusti 1999 samt till 40 000 kr per balansdagen den 31 december 1999. Vidare observerade han vid nästa års revision

att företagsledarens skuld till bolaget i september 2000 uppgick till ca 176 000 kr men att någon skuld inte förelåg per balansdagen den 31 december 2000.

RN gör följande bedömning.

Revisorslagen (2001:883) trädde i kraft den 1 januari 2002, då lagen (1995:528) om revisorer upphörde att gälla. Enligt punkt 3 i övergångsbestämmelserna till den nya lagen skall en fråga om discipliningripande mot en revisor på grund av en åtgärd eller underlåtenhet före lagens ikraftträdande prövas enligt äldre bestämmelser, om inte en prövning enligt de nya bestämmelserna är förmånligare för revisorn. Med stöd härav tillämpar RN i förevarande fall 1995 års lag.

Av 12 kap. 7 § första stycket aktiebolagslagen (1975:1385) framgår att ett aktiebolag inte får lämna penninglån till aktieägare, styrelseledamot eller verkställande direktör i bolaget. Enligt 10 kap. 30 § andra stycket samma lag skall revisorn anmärka i revisionsberättelsen om styrelseledamot eller verkställande direktör handlat i strid med denna lag.

Det aktuella bolaget redovisade under stor del av räkenskapsåren 1999 och 2000 väsentliga fordringar på företagsledaren, som var styrelseledamot, aktieägare och verkställande direktör i bolaget. A-son observerade vid sin revision för räkenskapsåret 1999 att väsentliga belopp under året upptagits som fordran på företagsledarens avräkningskonto samt att fordran per balansdagen den 31 december 1999 uppgick till 40 000 kr. Även vid revisionen nästa år konstaterade A-son att väsentliga belopp bokförts som fordran på avräkningskontot men att någon skuld inte förelåg per balansdagen den 31 december 2000. Då skulden sålunda var reglerad företog A-son inte någon ytterligare granskning av avräkningskontot detta år. De iakttagelser han gjort vid sina revisioner dessa båda år borde emellertid ha föranlett honom att närmare granska transaktionerna på företagsledarens avräkningskonto för att klarlägga bakgrunden till fordringarna. Med hänsyn härtill finner RN att A-son inte företagit en tillräcklig granskning för att kunna konstatera om lån i strid med 12 kap. 7 § första stycket aktiebolagslagen förekommit och om han därmed bort anmärka på förhållandet i sina revisionsberättelser för räkenskapsåren 1999 och 2000. Den omständigheten att företagsledaren per den sista dagen respektive räkenskapsår delvis respektive helt återbetalat sin skuld till bolaget medför ingen annan bedömning. RN har redan år 1996 uttalat att en revisor skall anmärka i revisionsberättelsen på förekomsten av förbjudet lån även om lånet är återbetalt per balansdagen (RN:s beslut den 20 november 1996, dnr 1995-778, D 27/96). A-sons revisionsinsats har således i nu aktuellt avseende inte varit tillräcklig. Därmed har han allvarligt åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Med stöd av 22 § andra stycket lagen (1995:528) om revisorer meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN. I beslutet har deltagit RN:s ordförande Elisabeth Palm, hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, auktoriserade revisorn Ulla Nordin Buisman, skattedirektören Marie Carlsson, enhetschefen Eva Ekström, godkände revisorn Klas-Erik Hjorth, utredningssekreteraren Jan-Erik Moreau, professorn Claes Norberg samt skattejuristen Kerstin Nyquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Per Eskilsson, revisionsdirektören Eva Haage samt avdelningsdirektören Björn Fredljung som föredragit ärendet.